

Vastineet, osallistumis- ja arviointisuunnitelma

PROJEKTIN NIMI Kuhmon kaupunki Kuhmon Mäntymäen Yritysuiston asemakaavan muutos ja laajennus Aurinkovoimapuisto	Kaavan laatija Kaisa Winblad Tiia Luukkonen	Päiväys 4.3.2025
--	---	---------------------

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli yleisesti nähtävillä 23.12.2024.-7.2.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin seuraavat lausunnot ja mielipiteet, joihin on laadittu vastineet.

1 Sisällysluettelo

Lausunnot	1
1. Kainuun ELY-keskus, 22.1.2025	1
2. Kainuun museo, 22.1.2025.....	2
3. Kainuun liitto, 21.1.2025	3
Mielipiteet	4
1. Maanomistaja, 22.1.2025	4

Lausunnot

1. Kainuun ELY-keskus, 22.1.2025

Kuhmon kaupunki Kuhmon kaupunki on pyytänyt lausuntoa koskien Mäntymäen aurinkovoimapuistoalueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS).

Kainuun EL Y-keskus nostaa lausunnossaan esille seuraavat seikat:

Lainsäädäntö

Kainuun EL Y-keskukselle on tullut asiasta lausuntopyyntö 17.12.2024 ja sama asia tiedoksi 14.1.2025. Kuhmon kaupungin kuulutukset- verkkosivuilla Vireilletulo kuulutus on julkaistu 7.1.2025. Ottaen huomioon julkisen kuulutuksen ajankohta ja 1.1.2025 voimaan tullut alueidenkäyttölaki (L 752/2023), Kainuun EL Y-keskus ohjeistaa jatkossa viittaamaan ja rakennuslain (MRL) sijaan alueidenkäyttölakiin. Kuulutukseen MRL on myös syytä korjata alueidenkäyttölakiin.

Osalliset ja muutoksenhaku

Koska asemakaava-alue rajautuu kantateihin (KT 75 ja KT 76), keskeisiin osallisiin on syytä lisätä myös Pohjois-Pohjanmaan elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksen liikenne Ja infrastruktuuri -vastuualue.

Kaavan hyväksymisestä OAS:ssa todetaan, että "Päätöksestä ei ole mahdollista valittaa, jos ei ole aikaisemmassa vaiheessa esittänyt asemakaavasta mielipidettä," Epäselväksi jää, viitataan tällä osallistamiseen vai valituksen tekemisestä hallintotuomioistuimeen. Kainuun ELY-keskus toteaa, että alueidenkäyttölain 188 §:n mukaan kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen kunnallisvalituksin noudattaen, mitä kuntalaisissa säädetään. Kunnallisvalitusta koskee kuntalain 135 §. Pykälän mukaan valituksen saa tehdä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä

järjestyksessä 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa 3) päätös on muuten lainvastainen. Muutoksenhakuoikeutta ei ole rajattu mielipiteen esittäjiin, joten Kainuun ELY-keskus ohjeistaa selventämään muutoksenhakua (kaavan hyväksyminen) OAS:an.

Ilmastovaikutukset

Maankäytön merkittävimmät linjaukset tehdään yleiskaavassa. Vireillä oleva asemakaava poikkeaa yleiskaavassa osoitetusta maankäytöllisestä ratkaisusta ja tällä on myös ilmastovaikutuksia, joita on hyvä arvioida asemakaavoituksen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Kainuun ELY-keskus kannustaa kaupunkia arvioimaan kaavaratkaisun ilmastovaikutuksia, johon löytyy hyviä työkaluja ympäristöhallinnon verkkosivuilta [Työkaluja kaavan ilmastovaikutusten arviointiin](#)

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään lausunnon perusteella.

Asemakaavaselostuksessa on käsitelty suhdetta yleiskaavaan sekä lisätty kohta asemakaavan ilmastovaikutusten arvioinnista.

2. Kainuun museo, 22.1.2025

Kuhmon kaupunki on pyytänyt Kainuun Museolta lausuntoa Kuhmon Mäntymäen aurinkovoimapuiston asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Asemakaavasuunnittelun kohteena on osa Kuhmon Mäntymäen yrityspuiston asemakaava-alueesta sekä sen eteläpuolella sijaitsevat alueet. Suunnittelualue sijaitsee noin neljä kilometriä Kuhmon keskustasta lounaaseen ja rajautuu luoteessa Sotkamontiehen ja idässä Nurmestiehen Suunnittelualueen eteläpuolella virtaa Särkipuro.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimapuiston sijoittuminen alueelle. Suunnittelun aurinkovoimapuiston koko on noin 13 hehtaaria. Alueella on ennestään ratsastustalli ja ravirata. Alueelle aiemmin kaavoitettu yrityspuisto on vielä suurelta osin toteutumatta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Suunnittelualueen eteläpuolella, vain noin 100 metrin päässä suunnittelualueen rajasta, sijaitsee paikallisesti arvokas rakennuskohde, Tammela. Se on pieni hirsirakennus vuodelta 1939, joka on Talvisodan aikana toiminut Jämäksen kasarmin varakomentopaikkana Kuhmon kulttuuriympäristöohjelmassa mainitaan, että talo on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan ja että se on rakennushistoriallinen erikoisuus pohjakaavansa vuoksi. Kulttuuriympäristöohjelmassa kohde on merkitty arvokkaaksi ympäristöksi/kokonaisuudeksi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnitellulla aurinkovoimapuistoalueella ja välittömässä läheisyydessä sijaitsee yksi muu kulttuuriperintökohde, kolme muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa historiallisen ajan kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi mahdollinen muinaisjäännös (kartta)

Kulttuuriperintökohde on Mäntymäki, mjrek 1000019860. Kohteessa on osa Salpalinjaan kuuluvaa puolustusketjua, jonka rakentaminen aloitettiin 1940. Kohteessa on neljän tykin patteri. Tykkiasemat ovat maahan kaivettuja kuoppia, joiden leveys on 6 metriä ja pituus 4 metriä. Patterin luoteispuolella on lisäksi luhistunut majoituskorsu, koko on 8 x 5 metriä. Kiinteät muinaisjäännökset ovat Välimäki 1; 1000040392, Välimäki 2; 1000040393 ja Välimäki 3; 1000040394 Edellä mainituissa kohteissa on tervahaudat. Lidar- tutkimuksissa havaittiin mahdollinen muinaisjäännös Välimäki 4, 1000054736. Kohteessa on todennäköisesti

tervahauta, joka olisi näin ollen muinaismuistolain rauhoittama. Kohdetta ei ole arkeologi tarkastanut maastossa.

Kohteet Välimäki 2 ja Välimäki 4 sijaitsevat suunnitellulla aurinkovoimala-alueella, ja kohteet Välimäki 1 ja Välimäki 3 sijaitsevat aivan aurinkovoimala-hankealueen välittömässä läheisyydessä. Kohde Mäntymäki sijaitsee noin 100 metrin päässä hankealueen rajasta, mikä pitää ottaa tarkasti huomioon hankkeen jokaisessa vaiheessa.

Kohdekuvaukset löytyvät muinaisjäännösrekisteristä osoitteista:

https://mvw.kyppi_filto_aspx?id=112.1000019860

https://mvw.kvppi_filto_aspx?ld=112.1000040392

https://mvw.kvppi_filto_aspx?ld=112.1000040393

https://mvw.kyppi_filto_aspx?ld=112.1000040394

https://mvw.kvppi_filto_aspx?ld=112.1000054736

Suunnitellulla asemakaavamuutosalueella ja välittömässä läheisyydessä sijaitsee kiinteitä muinaisjäännöksiä ja yksi mahdollinen muinaisjäännös, jota ei ole arkeologi tarkastanut maastossa. Muinaismuistolain 1 §:n mukaan kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kielletty. Muinaismuistolain 13 § velvoittaa yleisissä hankkeissa selvittämään muinaisjäännösten olemassaolon hankealueilla ja hankkeen vaikutuksen niihin. Kainuun Museo katsoo, että muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu on pidettävä. Siinä selvitetään, voidaanko muinaisjäännökseen kajota. Jos päätetään, että muinaisjäännökseen voidaan kajota, selvitetään, minkälaiset ja kuinka laajat arkeologiset tutkimukset ovat riittävät. Kokouksesta tehdään muistio liitettäväksi hankkeen asiakirjoihin. Neuvotteluissa tulee olla mukana Museovirasto ja neuvotteluissa on kuultava maanomistajia.

Vastine:

Tammelan kohde, kulttuuriperintökohde sekä kiinteät muinaisjäännökset on huomioitu asemakaavaselostuksessa sekä tarvittavilta osin asemakaavaluonnoksessa. Myös mahdollinen muinaisjäännös Välimäki 4 on merkitty alustavasti kaavaluonnokseen. Aurinkovoima-alueelle sijoittuvista kiinteistä muinaisjäännöksistä on annettu asemakaavaluonnoksessa yleismääräys: Aurinkovoimalle osoitetulla korttelialueella sijaitsevien tervahautojen (sm-3, sm -4) ympärille tulee jättää muinaismuistolain 5 § mukaisesti vähintään 2 m suoja-alue, jota lähemmäs ei saa sijoittaa aurinkopaneeleita, tehdä kaivauksia tai muita toimia, joilla voidaan tehdä vahinkoa muinaisjäännökselle.

Kaavaprosessin kuluessa käydään mahdollinen tervahauta Välimäki 4 tarkistamassa maastossa, ja voidaan tarvittaessa järjestää muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu.

3. Kainuun liitto, 21.1.2025

Kuhmon kaupunki on pyytänyt muun muassa Kainuun liiton lausuntoa Mäntymäen aurinkovoimapuiston asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa noin 13 ha laajuisen aurinkovoima- alueen sijoittuminen Mäntymäen yrityspuiston yhteyteen Nurmestien ja Sotkamontien risteysalueen eteläpuolelle.

Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa Kuhmon Mäntymäen asemakaava, joka on hyväksytty vuonna 2021. Suunnittelualueella on voimassa Kuhmon keskustaaajaman osayleiskaava, joka on hyväksytty 17.6.2014.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu selkeästi ja siinä on huomioitu voimassa oleva maakuntakaavatilanne. Kainuun liitto toteaa, että suunnittelualaue sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M, aluevaraus). OAS:ssa mainitun Kainuun voimassa olevan maakuntakaavoituksen liikenneturvallisuuden yleisen suunnittelumääräyksen lisäksi myös muut koko maakuntakaava-alueen käsittävät yleismääräykset koskevat suunnittelualuetta. Näihin kuuluu muun muassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 annetut energian siirron yleiset suunnittelumääräykset. Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään lausunnon perusteella.

Mielipiteet

1. Maanomistaja, 22.1.2025

Terve!

Kiitos infokirjeestä!

Hanke on kannatettava, jos se ei lisää Kuhmon kaupungin velkataakkaa vaan tuo tuloja kaupungille. Tuolloin sen oletetaan hyödyttävän myös täällä asuvaa väestöä. Toivottavasti hankkeen kaikki osatekijät on otettu huomioon ja siitä tulee kannattava sijoitus. Onko kaavan laatija jalkautunut kesäaikaan alueelle ja ottanut huomioon alueen muunkin arvon?

Asumme lähialueella ja toivomme, että kaavaan otettaisiin mukaan ainakin pari asiaa :

1. Aluehan on suosittua mm. ulkoiluun liittyen ja puisto tullee aitauksen sisään (valvonta, ilkivalta, eläimet jne.)? Aurinkovoimapuistoa suunniteltaessa tulisi huomioida mahdollisuus ulkoilureittiin alueen ympäristössä. Puiston etelä/länsipuolella, kuten muuallakin Mäntymäen alueella, kulkee jo nykyään hyvä reitistö, joten mitään uutta ei tarvitse rakentaa. Se tulisi huomioida ja merkitä myös Mäntymäen yrityspuiston kaavaan, jolloin se säästyisi toimenpiteiltä. (Voin kyllä opastaa reittejä tarvittaessa). Alueelle tulevien teiden reunaan tulisi tehdä myös väylä kevyelle liikenteelle. Onko tuleva puisto alueeltaan yhtenäinen vai jakautuuko se kahteen osaan, jolloin väliin tulisi kulkuväylä?

2. Liikenne kokonaisuudessaan Mäntymäen yrityspuiston alueella toivotaan ohjattavaksi tässä vaiheessa Sotkamontien kautta eikä uusia liittymiä alettaisi rakentamaan Nurmestien puolelle.

Asia etenee varmaan kevään/kesän/syksyn mittaan. Toivomme tiedotuksen saavuttavan alueen asukkaat muutoinkin kuin Kuhmon kaupungin sivustoilta.

Vastine:

Mielipide ei kohdistu osallistumis- ja arviointisuunnitelman varsinaiseen sisältöön. Mielipide käsitellään asemakaavan valmisteluaineistoa koskevana mielipiteenä, ja asiat huomioidaan soveltuvin osin asemakaavaluonnoksessa.

Alueelle suunnitellut toiminnot vaativat yhtenäistä rakennusaluetta, jolloin korttelialueiden jakaminen pienempiin osiin ei ole perusteltua. Asemakaavassa osoitetaan alueelle uusi ohjeellinen ulkoilureitti. Ulkoilureitin sekä alueen tiestön ja kevyenliikenteen väylien tarkempaan suunnitteluun ei oteta asemakaavassa kantaa.

Nyt laadittavassa asemakaavassa ei tehdä muutoksia aiemmin laaditun asemakaavan Tervahaudantien ja sen Nurmestien tai Sotkamontien liittymien käsittävälle alueelle.